

O B S A H

Předmluva	5
Vývoj elektrokardiografie	7
Technika elektrokardiografie	11
Elektrokardiograf	11
Galvanometr	11
Ostatní zařízení elektrokardiografu	15
Elektrody	16
Zapísování elektrokardiogramu	18
Artefakty na elektrokardiogramu	21
Elektrické napětí v živých tkáních	24
Vznik elektrického napětí	24
Zápis biologických potenciálů	36
Elektrické pole	36
Záznam akčního potenciálu svalového vlákna	41
Vznik monofázové křivky	47
Postup vzruchu v srdci a výsledný srdeční vektor	51
Elektrokardiogram	54
Svody	60
Svody s končetin	60
Einthovenovy standardní svody	60
Einthovenův trojúhelník a elektrická srdeční osa	61
Unipolární svody	67
Hrudní svody	71
Jiné speciální svody	73
Zapísování monofázových křivek (elektrogramů)	74
Vektorová kardiografie	74
Tvar normálního elektrokardiogramu	77
Síňová část	78
Vlny P a Ta	78
Komorová část	79
Skupina QRS	79
Úsek S—T	90
Vlna T	92
Vlna U	93
Časové hodnoty elektrokardiogramu	94
Doba QT	94
Doba P—Q	96
Doba T—Q a doba T—P	97
Vztah mechanických zjevů srdeční systoly k elektrokardiogramu	97
Komorový gradient	99
Vliv polohy srdce na elektrokardiogram	101
Variace normálního elektrokardiogramu způsobené fyziologickými vlivy	110
Věk	110
Pohlaví	113
Těhotenství	113
Dýchání	113
Tělesná poloha	114
Zrychlení a zpomalení tepu	115
Nervový systém	115
Elektrokardiogram po tělesné námaze	118
Pathologický elektrokardiogram	122
Prvky pathologického elektrokardiogramu	122
Pathologický soubor síňový	123
Pathologický soubor komorový	124
Pathologické elektrokardiografické obrazy	133
Jejich vznik a význam	133

Akutní elektrokardiografické obrazy	134
Koronární tvar	134
Perikarditický tvar	136
Myokarditický tvar a obraz komorové hyperkinesy	138
Intraventrikulární blokáda	139
Blokáda pravého raménka Tawarova	142
Blokáda levého raménka Tawarova	144
Neúplné a přechodné blokády raménka	147
Necharakteristické tvary blokády ramének a jiné poruchy intraventrikulárního vedení	149
Příčiny a klinický význam poruch intraventrikulárního vedení	150
Hypertrofie srdečních komor	153
Hypertrofie levé komory	156
Hypertrofie pravé komory	158
Hypertrofie obou komor	160
Klinický význam obrazů hypertrofie komor	160
Elektrický pulsus alternans	161
Metabolické a toxické změny (poruchy iontové rovnováhy)	162
Kalium	163
Kalcium	165
Digitalis	165
Chinidin	167
Preexcitace	167
Syndrom Wolffův—Parkinsonův—Whiteův (W—P—W)	167
Syndrom Clercův—Lévyův—Christescův	171
Nespecifické změny	171
Nizká voltáž. Negativní T	171
Arytmie	177
Poruchy sinusového rytmu	177
Heterotopní automatické rytmy	179
Arytmie z poruch vodivosti	184
Sinoaurikulární blokáda	184
Proloužené vedení síňkomorové	185
Částečná blokáda síňkomorová	188
Částečná blokáda prvního typu (Wenckebachovy periody)	189
Částečná blokáda druhého typu	192
Úplná blokáda síňkomorová	194
Extrasystolické arytmie	195
Síňové extrasystoly	196
Komorové extrasystoly	197
Uzlové extrasystoly	203
Reciproční rytmus	203
Příčiny extrasystol	204
Klinický obraz a léčení extrasystol	206
Paroxysmální tachykardie	206
Příčiny paroxysmální tachykardie	209
Klinické příznaky a diagnosa	212
Léčení paroxysmální tachykardie	213
Kmitání a míhání (chvění)	213
Kmitání (flutter) síní	216
Míhání (chvění, fibrilace) síní	220
Kmitání a míhání (chvění) srdečních komor	223
Srdeční synkopa. Syndrom Adamsův a Stokesův	224
Příčiny kardiální synkopy	227
Klinický obraz a léčení srdeční synkopy	228
Choroby a elektrokardiogram	229
Infarkt myokardu	229
Klinická stadia vývoje infarktu a elektrokardiogram	235

Lokalisace infarktu	239
Přední infarkty	241
Rozsáhlý přední	241
Anteroseptální	242
Laterální (anterolaterální)	242
Vysoký laterální (anterolaterální)	243
Zadní infarkty	244
Jednoduchý zadní	244
Posterolaterální	245
Vysoký posterolaterální	246
Posteroseptální	246
Apikální infarkt	246
Subendokardiální infarkt	247
Septální infarkt	248
Infarkt při blokádě raménka	249
Kombinované a atypické infarkty	253
Klinický význam elektrokardiogramu pro diagnosu infarktu myokardu	254
Angina pectoris	256
Koronární insuficience	256
Pracovní zkouška	260
Hypoxemická zkouška	263
Koronární sklerosa (myodegeneratio cordis)	264
Akutní myocarditis	265
Pericarditis	271
Akutní pericarditis	271
Chronická pericarditis	272
Poranění srdce	273
Embolie plicní arterie. Cor pulmonale acutum	275
Chlopenní vady	276
Vrozené srdeční vady	277
Neurocirkulační asthenie	279
Indikace elektrokardiogramu a postup vyšetřování	280
Analýsa křivky	282
Elektrokardiografický nález	285
Klinické hodnocení elektrokardiografického nálezu	286
Elektrokardiogram při posudkové činnosti	291

Prof. MUDr. František Herles

ZÁKLADY ELEKTROKARDIOGRAFIE

Vydalo Státní zdravotnické nakladatelství n. p. v Praze
Hlavní redaktor: MUDr. Zdeněk Macek — Odpovědný redaktor: Lidmila Čvíčková
Opáka: Václav Fáték — Technický redaktor: Adolf Fošůňský
Korektor: Zdeněk Kánská

K sazbě: B. Š. 1954 — Podozdáno k tisku: 5. 9. 1954 — D. 08158 — Vydáno: prosinec 1954
Vydání III. — Náklad: 8.000 výtisků — Stran: 312 — Ověřeno: 189
PAP: 13 — AA: 20,92 — VA: 30,30
Výtisků Kniháček n. p. základní závod, Praha III, Karmelitánská 6
ze sazby písmem garmond X, na papíru 70x90 — 41. 80 g. 70x100
Kniháček zpracovány Kniháček závod n. p. Praha II, Královská 9
301-08(09)-102178\54\525 — 355 — 4 96

Cena proř. výtisku Kčs 30.—, váz. výtisku Kčs 38.— — I. X. 1953